

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanítókna egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., féloldal 16 kor. stb.

Felelős szerkesztő:

Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)

Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők

Munkások lisztellátása. A jun. 1-én életbe lépett 1750—1916. M. E. sz. rendelet megszüntette azokat a gabonabevásárló engedelmeket, amelyek testületek, szervezetek, szövetségek, iparvállalatok stb. saját tagjaik és alkalmazottaik lisztellátása céljából az elmúlt évben kaptak. Ezen általános rendelkezés alól a kormány a Haditermény javaslatára abban az irányban kivételt fog tenni, hogy oly nagyobb iparvállalatok, amelyek nagyobb számú alkalmazottat foglalkoztatnak, nem ugyan gabona-, hanem liszt-szükségletüket *nem a hatóságtól, vagy a törvényhatóság területén működő kereskedőtől, hanem közvetlenül a Haditerménytől* szerezhessék be. Ezek az iparvállalatok azonban kötelesek lesznek munkásaiktól és alkalmazottaiktól az e célra rendelkezésükre bocsátott lisztjegyeket időről-időre bevonni és azokkal a Haditerménynek elszámolni. Meg kell jegyezni, hogy azt a lisztmennyiséget, amelyet a szóban lévő vállalatok igénybe vesznek, le fogják vonni az illetékes törvényhatóság területére megállapított lisztmennyiségből. Az itt jelzett kivételes rendelkezés teljes figyelmet érdemel egyrészt azért, mivel a lisztelosztás körül való eljárást lényegesen egyszerűsíti, másrészt, mivel ily módon a munkásság és az alkalmazottak nevezetes része a lisztet a legmagasabb, nagyban való áron, tehát legalább tíz százalékkal olcsóbban szerezheti meg, mint azok, akik kiskereskedők útján szerzik be szükségleteiket.

Isten keze.

Írta: **Weidner Diesel Ernő**, m. kir. honvéd-alezredes.

Az orosz offenzíva most 400 kilométeres fronton támadta meg az osztrák-magyar csapatokat. Rengeteg embertömeggel hajtja végre az orosz hadvezetőség vehemens támadását.

A legutóbbi januári offenzíva óta az orosz kormány az óriási európai és ázsiai birodalomban a még rendelkezésére álló embertömeget soroztatta, a sok katonai póttest ezt a tömeget kiképezte, a hadügy-minisztérium a frontra szállította, ahol a legmagasabb hadvezetőség támadásra csoportosította át.

Oroszország sok milliónyi lakossága erejének végső megfeszítésével képes volt ugyanezt a hatalmas embertömeget, azaz az offenzívához szükséges élő anyagot előteremteni.

Ilyen nagy arányú offenzívához azonban nemcsak millió és millió katonára, hanem sokkal több millió ruhára, még több millió fegyverre, számtalanszor több millió gyalogsági töltényre, továbbá igen sok ezer kisebb, közép- és nagykaliberű ágyura és a hozzá való korlátlan mennyiségű muni-cióra is szükség van.

Ezt az offenzívához szükséges holt

anyagot azonban Oroszország nem lett volna képes előállítani, ennek előállítására a semleges Amerika és az ellenséges Anglia és Japán gyárainak kellett dolgozni és az előállított anyagot Oroszországba szállítani. Oroszország zilált pénzügyi viszonyait tekintve véve sem Amerika, sem Japán nem lett volna hajlandó Oroszország hadfelszerelési megrendeléseit elfogadni s így a szállítás csak az egész entente, első sorban pedig Angolország fizetési elvállalása folytán vált lehetségessé. Kézen fekvő dolog tehát, hogy ezek a megrendelések tulajdonképpen az angol hadügyminisztériumban láttak napvilágot és csak lord Kitchener, az angol hadügyminisztérium feje lehetett az az ember, aki hatalmas befolyásával ezen szállításokat kierőszkolta. Csak ilyen zseniális ember, mint lord Kitchener, aki mint organizátor egyedül áll az entente világában, volt képes ugyszólván a világ felét mozgásba hozni, hogy Oroszországot oly holt felszereléssel ellássa.

Tagadhatatlanul hatalmas munkába kezdett és a munka első részét fényesen is fejezte be és a sok milliós orosz hadsereg jól felszerelve kezdte meg az offenzívát.

Nagyra vágyó lelke azonban ezzel még nem elégedett meg, szemével akarta látni és saját hadvezéri tehetségével támogatni

Toporoutzi ibolyák.

A véráztatta földből sarjadtak

E toporoutzi hatvány ibolyák.

Meséljék el majd otthon, szép hazánkban,

Hogy kik voltak a magyar katonák...

A Kárpátoknak hófedett gerincén

Hogy álltak őr sok téli éjszakán;

S mikor tavasz nyílt és a nyár virágozott,

Hogy üztek ellent száz, meg száz csatán.

Hogyan rohantak szuronyerők ellen,

A tűzesőben hogy maradtak ott,

Hová csupán parancs költötte őket...

A nagy világ csodákat találhatott...

Ha van, kinek a könnye nem omolhat

A sírdombra, mely kedvesét fedi:

A hősi porból nőtt nehány virágzál

Vigyen tőle üdvözlöt nekí.

NOVÁK PÁL.

Kiméletesen...

Írta: **Boda Béla** őrmester, rigácsi tanító.

November volt. A szerbiai mucsánj 1600 méteres tetején derékig ért a hó. Már 2 nap óta esett, a szél metázóan fújt és toronyalakra összehordta néhol a havat. K... falucska a front mögött volt néptelen, barátságatlan házaival s ide helyeztük el az első segélyhelyet sebesülteinknek s a zij. tartalék töltényét, konyhát szintén.

Még a nap aludt, amikor már élénken működtek ágyúink s kedves századparancsnokom egy meleg kézzel bicsuzott fölém, csak ennyit mondván: „a ma éjjeli viszontlátásig Béla.” Szívem

elszorult. Még egy pillantás és utunk kétfelé vált. Én visszasiettem, hogy az ebédkészítéshez szükséges vágómarhát, fát mielőbb beszerezhessem, hogy estig, mire a harci dűh enyhül, a gépfegyverek zaja megszűnik, kiéhezett, ázott bajtársaimat felkereshessem meleg étellel.

A hó csak hullott, már nem is lehetett egyebet látni, csak havat és havas kösziklét. Utat, csapatot nem. A csapatot lövészárkában befűtötte a hó. A támadás heves volt. Zászlóaljunk egy jágerszázad töredékével oly erősen támadott, hogy a szerbekkel támadó montenegróiak kénytelenek voltak visszavonulni a mucsánj hóval borított fedezékeibe.

Ágyúink kitűnően működtek volt, találat volt. Dél van. A hó még mindig esik, hordja a szél... a sebesültek vánszorognak a havas uttalan hegyoldalon, s minden lépésük felér egy élet fájdalommal... Ni, ott hoznak valakit egy hordágyon a sebesültvívők.

Lélegzetet visszafojtva, siettem eléjük két emberrel, hogy a kimerült sebesültvívőket felcseréljem. Főhadnagynom tisztiszolgáját, a Henriket hozták. Hasilövés. Révtegen tekint reám... ajka mozog, de hangja nincs több, csak e két szót nyögte ki nehezen, alig hallhatóan:

— Kiméletesen... értesítse... — Egy különös érzés hidegen futott át rajtam. Megborzadtam. Bevittük, lefektettük a szalmára, sebet az orvos bekötötte. A tomboló orkán meg-megrázta e kis viskó papírral bérrengő zörgő ablakait, s a hó sugárként beszökött a réseken s olvadozott a kórterem poros földjén.

A kis viskó ajtaja mindgyakrabban nyílt s fagyos arccal, megdermedt végtaggokkal, fájdalmas arckifejezéssel egymást támogatva, érkeztek a hősök. Henrik magához intett. Zsebjebe mutatott.

Kivettem leveleit, hitvese fényképét, óráját és 30 koronáját... Még egy fájdalmas sóhaj... még egy utolsó, réveteg nézés és lezárta fáradt szempilláit a hős. A kis viskó uj lakói egyre szaporodtak... s Henriket, a hőst kivittük a viskó előtti dombra, mert a helyünk szűknek bizonyult... utolsó óhaját teljesíttem.

A vihar nem szűnt, csak dult. A hó sürűen hullott. Embereimet összeszedve, elindultunk a rajvonallig, utat lapátolni. Hangokat hallók. Kínos, fájdalmas segélykiáltás. Oda siettünk. Még jókor, egy hős egyik lövészárkba esett s a nagy hó miatt nem tudott kímászni sebével. Két bajtárs elvezette, s mi tovább utat készítettünk.

A hegyszakadékból valakit vezetnek. Vajjon ki az? Szegény bajtárs! E pillanatban egy gránát csapott le előttünk. Egyik löveztömnek a nyakát, egy másiknak a lábait érte. Sebesülteimet visszaküldtem. Most már csak egyedül voltam.

Leültem egy kőre és vártam ama sebesült érkezését, kit nagyon nehezen tudtak vezetni. Eléjük siettem. Kit láttak szemem? Kedves Dr. N. N. főhadnagomat. Ime a korai viszontlátás! Lábát lötték el egy támadás alkalmával, mikor századát előre vezette. Bevezettük. Gondosan bekötöttük sebet. Sok dolgom volt vele. Még ma el kell intézni, mert holnap korán reggel továbbitták.

Tizenöt hónapot együtt töltöttünk el kölcsönös megértésben. Nagy idő... Sok szomorú tartalmu levelet fogalmaztunk együtt anyának, hitvesnek. A hősökről. Még ma is vár egy utolsó reánk... Henrik... már elköltözött főhadnagy uram! Még ez utolsó fogalmazzuk meg együtt, nagyon megkéri, hogy „kiméletesen”. Nehez feladat — mondá főhadnagom, s közben elérzékenyült.

Írja kedves Bodácskám, még ez egyet megfogalmazzuk együtt:

azt a hatalmas támadást, melytől az entente végleges győzelmét s a monarchia összeomlását remélte.

Nem törődve a vihartól felkorbácsolt tengerrel, szállt hajóra, hogy az általa rendezett világdramma második felvonásának is egyik főszereplője legyen.

A világ ezen zseniális hóhéra azonban kifejejtette számításából, hogy van nálánál még magasabb hatalom is: Isten, aki gyilkos munkáját már megsokalta.

Isten keze akna alakjában megsemmisítette azt a hajót, mely a rombolásnak és pusztításnak ezen megtestesült képviselőjét vitte; Isten keze megszabadította a monarchiát egyik legnagyobb ellenségétől és irántunk való jószágát, melyről már számtalan veszélyben volt alkalmunk meggyőződni, ez esetben újból kinyilatkoztatta, hogy nem csüggedő szívvel és Istenbe vetett bizalommal folytatásuk létünkért való élet és halál harcunkat.

„Ha Isten velünk, ki ellenünk!”

HIVATALOS RÉSZ.

Pályázat. A foksabadi-i róm. kath. iskolásközök a hadban levő osztálytanító helyettesítésére tanítót keres. Jövedelme: 800 korona és egy szoba. Kötelessége: az I—II. osztály tanítása és ha tud, a kántorságban való segédkezés. Felszerelt kérvények az iskolaszékre címezve, főtiszt. *Zárjeczky* Viktor esperes-plébános urhoz *junius hó 28-ig* Fokszabadi-ára küldendők. Az állást szeptember 1-én el kell foglalni.

Az új katonakórház.

Veszprémből Jutas állomás felé haladva, pár száz lépésnyire Jutas állomáson innen terül el Veszprém város kis fenyves erdeje. A múlt évben, amikor a pozsonyi cs. és kir. katonai parancsnokság elhatározta, hogy Veszprémben katonakórházat építtet, egyrészt, hogy a helyőrség honvédsapata, a környék közös és honvéd tüzéredekinek beteget, másrészt a harcztérről betegen vagy sebesülten érkező katonák elhelyezhetők legyenek, gyakran lehetett látni azon az uton a veszprémi katonakórházak parancsnokát dr. *Zuber* György ezredorvost, aki majd a jutasi uton, majd a vasúti sínek mentén Jutas állomás felé haladva szemléltette

Igen tisztelt Asszonyom!

Lázás vagyok, kezeim remegnek, lábamból a vér csörgedez, de kötelességemhez híven sietek, hogy sebzett szivére az első balzsamot én tehessem rá, ki szerető férjéhez legközelebb álltam. Egyik legvitézebb, legkedvesebb katonám, ki 15 hónapon át anyám helyett anyám volt, minden lépésemet figyelemmel kísérte, gondolatomat szinte leste, hasonló ténykedése közben egy golyó által találva hősi halált halt. Nem sok idő múlva engem is golyó talált s mielőtt seblázam elérne, sietek a fájdalom valóságát magam közölni önnek, s egyben arról is értesítem, hogy sirját megjelöljük. Arcképét ime itt küldöm.

Nem halt ő meg, csak elköltözött; lelke, szelleme itt él közöttünk, s Ön viszont fogja látni s vele újra egyesülni fog lélekben. Legyen elég erős, legyen büszke, Ön a legdrágább kincsét áldozta a haza oltárán. Lelki fájdalomát megosztom és kérem Istenbe vetett bizalma legyem erős, vallási buzgalma nyújtson Önnek elég lelki erőt szívifájdalmi elviseléséhez. Hazafias üdvözléssel.

dr. Stoll.

Mire a levelet befejeztük, főhadnagym kimerült s hanyatt dőlve agyán elnyugodott. Reggel alighogy a nap erőltetett halvány sugarait ráborította a kis viskó havas födelére, már ott állt egy csucs, görhes loival, rozoga, fatengelyes kocsi-jával. Kedves főhadnagymot bepólyáztuk, kocsira tettük. Átöltött, megcsókolt s e szavakat mondá: „Isten vele, kedves Belám, köszönöm jóindulatu támogatását a hosszú harc alatt.”

Még egyszer Henrik tisztiszolga sirjára tekintett és mikor a fatengely nyikorogva működésbe jött, mindkettőnk szemében ott csillogott a „nehéz válás” kínos érzetének hivatalos vendége.

a vidéket, az erdőt, hogy hol lenne a legjobb és legalkalmasabb hely egy modern katonakórház-építési céljára. Mikor aztán megtalálta a legszebb helyet és erről, valamint Veszprém város részéről tapasztalt páratlan áldozatkészségről és előzetekénységről, mellyel a kórház építésére támogatta és ingyen telket bocsátott rendelkezésre, jelentést tett a katonai parancsnokságnak, röviddel azután kezdetét vette a terep szabályozása, az építési anyag szállítása. Az építési munkálatok folytak éjjel-nappal, míg végre e hó elejére teljesen elkészült a modern követelményeknek minden tekintetben megfelelő kórház.

A város felől Jutas állomás felé haladva jobboldalon találjuk a kórházat, baloldalon, a kocsi-utól mintegy 100 lépésnyire, benn az erdőben a katonai járványkórházat. A kapuk előtt éjjel-nappal fegyveres katona áll őrt. A kórházépület a kocsiutól kb. 50 lépésnyire kezdődik, előtte igen szépen elkészített nagy park, oldalt sok virággal. A kaputól az épületig széles út vezet. Az épületbe belépve találjuk a kórházparancsnok, a gazdasági tiszt és az ügyeletes orvos irodáját. Másik ajtón belépve találjuk a várótermet. Nagy tágas helyiség, ide jut először minden felvételre kerülő beteg. Ezen szobából balra nyílik a felvételi iroda. Ha beteg érkezik, a felvételi őrnek jelenti ezt az ügyeletes orvosnak. Az orvos megnézi a beteget, a betegséghez mérten intézkedik, hogy mely betegosztályra helyezze el. Az orvosi vizsgálat után a beteg a váróteremből jobbra nyíló völközbe, innen a völköz mellett fürdőbe kerül. Minden egyes beteg, tekintet nélkül arra, hogy honnan kerül a kórházba, fürdőt kap. Mialatt a beteg fürdik, ruhája ugyancsak a völközbe nyíló fertőtlenítőbe kerül. Itt a ruhákat a fertőtlenítő-gépbe teszik, hol a rendkívül magas hőfok a baciussokat és az esetleges ruhaférgeket elpusztítja. A fertőtlenítőgépbe tett ruha többé nem kerül vissza abba a szobába, hanem a gép tulsó oldalán egy másik szobába.

A beteg megfürdött, a fürdőből nyíló egyik ajtón az öltözőbe jut, ahol már friss és tiszta fehérnemű várja. Innen egy ajtón kilépve, a beteg egy 100 méternél hosszabb folyosón találja magát, átveszi őt az ápoló, akinek a szobájában a beteg elhelyezést nyer.

A betegszobák ezen végnélkülinek látszó folyosó mindkét oldalán vannak elhelyezve. A folyosó közepén jobboldalt vannak a kórház konyhái. Tisztasági és egészségügyi szempontból a konyhákba, az ott alkalmazottakon kívül senki sem léphet be. Az ápolók, akik a betegszobákba az ételleket ételhordó deszkáikon hordják, a konyha előtti tészerülék kibővített helyen sorakoznak, ha rájuk kerül a sor, felteszik deszkájukat a konyhából ezen előtérre nyíló nagy ablakra, megkapja mindenki azt ami neki, illetve betegeinek jár és helyet enged az utána következő szobának.

A konyhával szemben, a folyosó bal oldalán két köztözhelyiség van, ezekből ajtó nyílik a ragyogó férségű mütöbe. Mellette fürdőszoba és a kötszerraktár.

Az egész kórházépület 8 pavilonból áll, melyek közül négy a folyosó jobb, négy a folyosó bal oldalán van és pedig 2—2 a konyhán innen, 2—2 a konyhán túl. Minden pavilonban 2 betegszoba, egyenkint 19 ágygal. Minden két szobához egy fürdőszoba tartozik, továbbá egy szoba a betegszobákba beosztott ápolók részére. A nyolc pavilon 16 beteg szobájában tehát 304 beteg nyerhet elhelyezést.

Ezen helyiségeken kívül van a kórháznak saját gőzmosodája, laboratóriuma. Az épülettől távolabb istálló két pár lo számára, melyek a kórházhoz beosztott tisztok és orvosok fuvarozására, a betegeknek a városból vagy a vasúti állomásról a kórházba való szállítására, továbbá a kórház részére érkező küldemények szállításához szükségesek.

A 16 betegszoba közül 10 szobában sebkezelést igénylő betegek, 6 szobában pedig belső bajban szenvedő betegek vannak elhelyezve.

Az ut baloldalon van a járványkórház, mely négy, egymástól teljesen elkülönített, különálló pavilonból áll. Míg a másik kórházban az egyes pavilonokat a hosszú folyosó köti össze, melyen át az összes betegek a mütöbe vagy a köztözhelyiségekbe juthatnak, anélkül, hogy az időjárás viszonyosságainak ki lennének téve, addig a járványkórháznak minden egyes pavilonja teljesen el van különítve egymástól, nehogy az egyes betegek a más pavilonokba levők által fertőzésnek legyenek kitéve. A kapun belépve külön épületben van a

felvételi iroda, az orvosi szoba, ezek mögött a kórház konyhája. A négy pavilon közül háromban vannak a ragályos betegek, a negyedik — melynek rendeltetése, hogy az esetleges kiütéses tifuszos betegek befogadására szolgáljon — egyelőre az ápolónők lakóhelyeül szolgál.

Mindkét kórház berendezése teljesen új és egy természetes, hogy a berendezésnél a fő szempont az volt, hogy a berendezés a modern követelményeknek mindenben megfeleljen. A folyosók, termek, melléképületek naponta a legnagyobb tisztogatásnak vettek alá és mindenütt a legpédásabb rendet és tisztaságot találhatjuk.

Vessünk egy pillantást az új kórház egy napi munkarendjébe.

A betegek reggel hat órakor kelnek fel. Fél hétkor csengetés jelzi, hogy a reggeli kiosztás kezdetét veszi. A reggeli tejeskávéból és kenyérből áll. Nyolc órakor veszi kezdetét az orvosi vizit. A fekvő betegek a rendbehozott ágyban vannak, a járn tudó betegek az ágy lábánál állnak. Az ajtóban az ápoló, aki a belépő orvosnak jelenti a betegek létszámát. Az orvos minden beteget megnéz, megvizsgál, kikérdez, előírja a betegek részére szükséges orvosságokat és amelyek az ottani laboratóriumban nincsenek, meg, azokat a kereskedelmi iskolában lévő kórház gyógyszerárában készíttik el. Ugyancsak a beteg állapotához mérten írja elő az orvos, hogy mely beteg mily étrendet kap a következő napra. Ekkor jelöli ki azon betegeket is, akik köztözsre mennek. Dél előtt tíz órakor tízóraznak a betegek, tejet vagy tejeskávét. Fél tizenkettőkor ebéd. Naponta husleves, hús főzelékei vagy tészta. Délután három órakor tej vagy tejeskávéből álló uzsonna, négy órakor a délutáni orvosi vizit, hat órakor a betegek vacsoráznak és kilenc órakor lefeksznek.

Mindkét kórház kapujában fegyveres honvéd áll, hogy csak azok juthassanak be, akik a kórházhoz tartoznak. A betegek hozzátartozói a betegeket délután és három óra között látogathatják, de méltányossági szempontból — különösen vidéki hozzátartozóknak — megengedi az ügyeletes orvos a rendes időn kívüli beteglátogatást is. Az ügyeletes tiszt és orvoson kívül van a kórházban naponta 24 óráig szolgálatban egy ügyeletes altiszt, mellette éjjel előtt 3 és éjjel után 3 ápoló, kik a betegszobákat járják egész éjjel végig.

Az új katonakórház parancsnoka dr. *Zuber* György ezredorvos, aki egyúttal parancsnoka a kereskedelmi iskolában lévő kórháznak, a balatonfüredi és hajmáskéri fiókosztályoknak, továbbá a balatonfüredi, balatonarácsi, enyingi, zirczi, giczi, jánosházai, dukai, devecseri vörös kereszt kórházaknak. Könnyű elképzelni, mennyi munkát ad ezen kórházak ügyeinek ellátása, melyekben állandóan 30 beteg tiszt, kb. 1000 a legénységi állományhoz tartozó katona áll ápolás alatt és hová 17 tiszt és 200 emberből álló felügyelő, ápoló és irnokszemélyzet van beosztva. Az új katonakórház osztályorvosa dr. *Waltner* Emil ezredorvos, mellette a sebészeti osztályon dr. *Alpár* János, a belgyógyászati osztályon dr. *Novemeczy* Gusztáv civilorvosok. A járványkórházban az orvosi szolgálatot dr. *Skaza* Gottfried segédorvos látja el.

Az orvosi kar teljes tudatában azon nagy és hazafias kötelességnek, mellyel ezen borzalmas és veszes napokban embertársaival szemben tartozik, vasárnap és ünnepnap úgy, mint hétköznapon, reggeltől estig, az ügyeletes orvosok éjjel is a betegek rendelkezésére állanak. Minden egyes beteg pár perccel a kórházba érkezés után alapos orvosi vizsgálatnak vettetik alá. Eltekintve a nagyobb sebesültszállítmányoktól, mikor egyszerre nagyobb számú beteg érkezik, — mint legutóbb is 220 beteg jött, kiknek pár óra alatt kellett helyet csinálni, — naponta több beteg érkezik az új kórházba, részben a helybeli és környékbeli csapatoktól, valamint a vidéki és ausztriai kórházakból olyanok, kiket hozzátartozói kérelmeznek ide, hogy öveik közelében pihenjék ki a harcra fáradalmakat és találjanak gyógyulást sebeikre és betegségeikre. A kórházparancsnokság gondoskodik róla, hogy az ápolás alatt álló betegek minél jobb ellátásban részesüljenek és a kórház nagykiterjedésű parkjában, gondozott utakon, virágok között sétálhassanak, ha fáradtak, pihenhetnek az udvaron elhelyezett székcsoportokon. Sokan fognak még itt enyhülést találni, sokan nyerik meg itt vissza teljes egészségüket és testi épségüket és sokan fogják a béke gyönyörű napjainak imáikba foglalni a kórházparancsnokot, a tisztikart és a fáradhatatlan orvosi kart, mely róluk mindenkor oly sok jóindulattal, meleg emberi érzéssel, atyailag gondoskodott.

H I R E K.

Az Idei Urnap.

Verőfényes, szép nyári nap köszöntött ránk ezen a fenséges ünnepen, mikor a magyar nép őseink hagyományos kegyeletével, illatos friss lombokkal borított, virágos sátorokhoz szokta kísérni diadalutján a világ Megváltóját. A világ négy tája felé tárja ki áldó karjait az Ur — s ilyenkor a mi népünk az Élet kenyerétől kenyerét, s a békeesség Királyától békeességet kér. A mi idei urnapi körmenetünknek a katonaság adott fényes és jelentős keretet. Katonák népesítették be a Szentháromság-teret. Katonák, becsületos arcu, délceg, szép magyar katonának vitték a fehérselyem menyezetet, a helyben állomásozó ezredek tisztikara lépdelt a Legszentebb után. A körmenet alatt a 31-ik honv. gy. ezred fuvó zenekara játszott régi magyar egyházi melódiákat.

Bizalommal és erővel tölt el minket, most, a nehéz megpróbáltatások perceiben, hogy a mi derék katonáink a népek sorsát intéző hatalmas Ur trónusa köré sereglenek. A vallásos érzés ezen felemel és megnyugtató megnyilvánulása egyúttal méltó dokumentálása annak a hármassá jelszónak: *Isten, Király, Haza*, melyre a magyar honvéd mindenkor büszke volt, amellyel ajkán és szívében ma is hőiesen küzd és vérzik. Itt pompás sortűzekkel hódol a seregek Urának, künn is reá bizza sorsát, mikor keze a fegyver agyát szorítja.

Képviselve voltak az ünnepségen a megyei és városi hatóságok, a többi hivatalok és a város közönsége is. A menet élén pedig most is ott láttuk régi, keresztény intézményeink, jámbor társulataink tagjait zászlóikkal. A szertartás egész lefolyása alatt példás fegyvellemmel őrködött derék rendőrsgöngy, hogy semmi a magasztos kép összhangját meg ne zavarja. — Az ünnepi nagymisé és körmenetét Ő Eminenciája megbízásából *Kránitz Kálmán* felsz. püspök tartotta fényes segédlettel. A belső nagymisével egyidejűleg a Szentháromság-szobornál a helyőrség legénysége kis misét hallgatott, mely alatt a honvéd zenekar játszott mise-énekeket.

Az idej urnapi körmenetek a fővárosban és a vidéken is engesztelő jellegűek voltak. Ezer meg ezer anyának és árvának könyörgése sirt fel az Egek Urához:

„Háborútól oltalmaz!”

Ebben a fohászbán egyesülnek azok lelkei, kik a háboru fergetegében sanyalódnak, s a sok megpróbáltatásban meggyőrt itthonmaradottak imái is.

— **Iván-nap.** Veszprém város közbecsülésben s tiszteletben tartott plebánosa: *Ádám Iván* apát-kanonok tegnap tartotta névünnepe. Igen sokan keresték fel őt városunk uri társadalmából őszinte üdvözlésükkel. Testületileg tisztelgett a dalegyesület *Csajághy Károly* előnk vezetésével s a helybeli kath. tanítótestület. Utóbbi felkes, buzditó beszédben kérte a minél fokozottabb s buzgóbb kötelezettség teljesítésre.

— **Tanfölgyelönk gyásza.** Dr. *Vértessy Gyula*, kir. tanfölgyelöt, aki súlyos betegségéből most kezd felépülni, mint részvétellel értesülünk az utóbbi időkben két gyászeset érte: május elején az olasz harctéren unokaöccse és nevelt fia: *Kulcsár Ferenc*, vadász-zászlós 20 éves korában hősi halált halt. E hó 16-án pedig elhalt unokatestvére dr. *Vértessy Jenő*, nemzeti muzeumi könyvtáros, egyetemi magántanár. irodalom történeti író, aki legutóbb is akadémiái díjat nyert „A magyar dráma története” című művével. A nagy reményekre jogosító fiatal tudós Tátrafüreden halt el, ahol is, a tavalyi téli hadjárat alkalmával szerzett baja gyógyítása végett tartózkodott.

— **Gimnáziumi tanulók felvétele az 1916—1917. tanévre.** Azok a tanulók, akik jövőre a helybeli kath. főgimnázium I. osztályába akarnak beiratkozni, *folyó hó 30-án*, vagy *július 1-én* jelentkezzenek a gimn. igazgatónál. A felvétel délelőttől 9-től 12-ig tart. *Június 30-án* csak a helybeli kath. vallású tanulók, *július 1-én* pedig — amíg a törvényes létszám be nem telik — a vidékiek és más vallásúak fognak felvétetni. — A gimnázium első osztályába csak oly növendékek léphetnek, akik életök 9-ik évét már betöltötték. Tizenkét évesnél idősebb tanuló felvétele felett a tanári testület határoz. A felvétel alkalmával minden tanulóknak személyesen és atyjai, anyjai vagy gyámjai kíséretében kell az intézeti igazgatónál jelentkeznie. Ez alkalmával bemutatja a IV. elemi osztály sikeres elvégzéséről kiállított iskolai bizonyítványt, — melyet kivételes esetben sikeres felvételi vizsgálat is pótolhat — azután keresztelő levelét és ujjraoltsai bizonyítványát. Továbbá lefizeti a 9 kor. 80 fill. beirattási díjat. A felvételi vizsgálat díja 20 kor. Felvételre jelentkezhetnek a napokban a (II. és III.) osztályba fellepő tanulók is. — A szállásadókat felhívjuk, hogy legkésőbb július 10-ig jelentkezzenek az igazgatónál, annál is inkább, mert tanulónak csak oly szállásra szabad mennie, amelyet az igazgatóság nem kifogásol. Egy szállásadó 4 tanulóval többet nem vállalhat.

— **Halálozások.** Özv. *Bierbaum Jánosné* szül. *Supka Gizella* f. hó 22-én 56-ik évében, hosszas betegség után Veszprémbe jobblétre szenderült. Holttestét tegnap délután a felsővárosi temetőben helyezték örök nyugalomra. A megboldogultban *Gratzl Ödön*, a Veszprémi Takarékpénztár könyvelője anyósát gyászolja.

Bossányi József nyugalmazott törvényszéki jegyző életének 87-ik évében folyó hó 17-én az Urban csendesen elhunyt. Földi maradványát folyó hó 19-én délután 5 órakor helyezték az alsóvárosi temetőben örök nyugalomra. Nyugodjanak békében.

— **Hadiérettségi.** A veszprémi áll. felső kereskedelmi iskolában az egy hónapi időtartamra szervezett előkészítőtanfolyam tizenötfel hallgatója tegnap fejezte be érettségi vizsgálatát szép eredménnyel. A hallgatók közé a középső tanfolyamból kerültek, mint besorozott tanulók: *Iffits János*, *Kenedly Kálmán*, *Steiner István* és *Vaszary Ferenc*. A harctérről jött vissza a következő tizenegy hallgató: *Auerhammer Ferenc*, *Bolla Ferenc*, *Böröczky Gábor*, *Csomay Árpád*, *Hoffer Sándor*, *Hoffmann Ferenc*, *Kerepeszky Pál*, *Perczel Miklós*, *Rézmann Kristóf*, *Sebők Sándor*, *Weil Károly*, *Schoss János* és *Somogyi Lajos*.

— **Tagosítás.** F. hó 21-én tagosítási tárgyalás volt a városban *Kerényi Alajos* kir. tsvzéki bíró elnöklésével. A gyűlés megállapodása alapján megkezdtek a külső határvonal kiigazítását, illetve megállapítását Veszprém város s a szomszédos községek határai között.

— **Mai versünk.** Ennek története van. Szerzője tartalmát úgy tette igazivá, hogy a harcok színhelyéről verseiben megirt ibolyákat küldött nekünk. A figyelem jól esett. Egy részét emléklül tettük el, másik részét szerző kéziratával együtt átadtuk a veszprémi muzeumnak. Legyen hosszú időközön át tanuja és emléke, hogy vármegyénk egy lelkes tanítója, mikor fegyverrel védte hazáját, szépen gördülő verseivel a 'honn maradtaknak' szerzett nemes örömet, ébresztett bennük tiszta érzelmeiket.

— **Veszprém város a tisztviselőknél.** Dr. *Komjáthy László* polgármester igazán nemes szándékkal és jóindulattal kíván segíteni a veszprémi tisztviselők helyzetén. Az a szomorú valóság váltotta ki szép gondolatát, hogy manapság a tisztviselők is, akárcsak a munkáselem, reászorulnak a közellátás hatósági biztosítására, mert hiszen a háborus segéllyel csak némiképpen javított készpénzfizetésükkel a mai több száz %-os áremelés nyomorúságában a legszegényebb társadalmi osztályt képezik. Iparos, kereskedő, vállalkozó, követítő, míg a napszamos munkás is átháríthatja fölemelt árral, munkadíjjal a drágaságot. Egyedül a tisztviselők roskadoznak a mai életnehezégek kálváriájában. Polgármesterünk a város áldozatkészségét szándékozik megnyerni s ehhez a tanács lelkes, egyhangú határozatát máris megnyerte. Azt tervezte polgármesterünk, hogy a város az összes helybeli tisztviselőknél: törvényhatóságiaknak, államiaknak, városiaknak, felekezeti tanároknak s tanítóknak egyaránt — szereze be s tizhavi részletfizetésre engedje át a jövő évi gabona-, vagy liszt-

szükségletet. A hivatalfőnökök összeírják, hogy mely tisztviselők óhajítják ezt a városi segítséget igénybe venni. A jelentkezők vagy egyetemleges felelősséget vállalnak, vagy aláír s havi fizetésükkel jóállást biztosító nyilatkozatban biztosítják a várost, hogy az előlegösszeget havonként törlesztik. Ellenkező esetre pedig fölhatalmazást biztosítanak, a város részletösszeget az illetékes pénztárnál visszatartassék. A tisztviselők házi- és gazdasági szükségletüket akár gabonában, akár lisztben egy összegben kapják meg. S mert az új beszerzési előleg csak november 1-én lesz folyósítva, a szabadvásárlási joga pedig október 15-én megszűnik, a város igazán nagy jótéteményt gyakorol, ha a tisztviselőket az említett ellátási módokban részesíti. Ez az ügy a legközelebbi közgyűlés elé kerül. Bizonyosnak tartjuk, hogy a képviselőtestület az anyagi biztosítás kielégítő megoldása alapján nem tagadja meg a tisztviselőktől ezt az országban egyedül álló támogatást. A polgármester ezután a szabadvásárlási jogát — melyet az új rendelet a közvetítőtől megtagad — a miniszteriumban megszerezti, illetve közbenjár, hogy a város ebben a humánus, szép cselekedetében — melyből minden haszon ki lesz záva — ne tekintessék közvetítőnek. Ha a város elégséges tengerikészletet tud biztosítani és sertésállományát ehhez képest bővíteni, akkor a tisztviselők zsirszükségletéről is hasonló módon gondoskodik. Egyelőre a tűzifa- és zsirbeszerzést csak a városi tisztviselőknél teszi lehetővé. Igazán kívánatos, hogy mindez megvalósuljon. A polgármester s a tanácsot pedig, ezért a szép, nemes eszméért szívből köszöntjük.

— **Iskolaév bezárása.** A helybeli róm. kath. fiúiskolában a vizsgálatok június 26-án befejeződnek. Az évváró hálaadó istentisztelet június 29-én lesz a Szt. Anna-templomban. Ezen a napon osztják ki az értesítőket és bizonyítványokat.

— **Városi hus.** A város az említett ezer drb. birkát megvette. Csak augusztus 1-én bocsájja fogyasztásra, hogy addig is a tartalékolón javuljanak. A tanács megállapítása szerint az elsőrendű hus kgja 5'40, a másodrendű kgja 5 kor. lesz. A városi marhahus ára is emelkedett. Nagyságát egyik hirdetésünk jelzi. Az áremelést az élő marha árának emelkedése okozta.

— **Szülök figyelmébe!** *Szente Arnold*, a helybeli áll. felső kereskedelmi iskola h. igazgatója tudatja a szülőkkel s egyéb érdekeltekkel, hogy a jövő tanévre szervezett női kereskedelmi tanfolyamra csak néhány üres hely vár betöltésre. Aik tehát még beiratkozni szándékoznak, a napokban jelentkezzenek az igazgatói irodában.

— **A kötőgyárból.** A helybeli kötőgyár igazgató-választmánya mult szerdán *Övdri Ferenc* dr. elnökülésvel gyűlést tartott. A gyűlés tárgyait dr. *Sári János* igazgató ismertette. Az igazgatóválasztmány tudomásul vette a következő előterjesztéseket. A kötőgyár belépett a pamutközpontra 10.000 koronás részvényvel. A régi formázógépek fémalkatrészeit felajánlotta s átadta a fémközpontra helyi megbizottjának. Finomabb pamut beszerzése lehetetlen s így az üzem a vastagabb fonál feldolgozását folytatja. Az ebből készült áruknak nagy kereslete van. A gyár hulladékfonalát újra fonatja egyik hazai fonógyárral. Ezzel az anyaggal még bizonyos ideig folytatja az üzemet. Ez idő szerint kevesebb gép jár a teljes garnitúránál, de még így is nyolcvan munkást foglalkoztatnak. Az igazgatóság a meglévő anyagot feldolgozatlanul is éppen olyan haszonnal értékesíthetné, mint amintót a rezi felszámításával kész áruknak elér. Az üzemet ennek dacára is folytatja s a lehetőség szerint hosszabbítja abból a tekintetből, hogy eddigi alkalmazottjainak legalább nagyobb részét ne hagyja kereset nélkül. Ha a viszonyok nem javulnak s a pamutbeszerzést továbbra is leküzdhetetlen nehézség gátolja, nagyon természetes, hogy ez az üzem beszüntetését okozhatja. Az igazgatóság mindenesetre arra törekszik, hogy ezt elkerülje, vagy legalább is késleltesse. A gyár megfizette a várostól vett telek árát s szerződést kér, hogy új ingatlanát telekkönyvezhesse.

— **Az almádi moló-ut.** A Bataton erős vízemelkedése miatt Almádi fürdőtelepen a molóhoz vezető út is víz alá került. A fürdőóvad megkezdése alkalmából az államépítészeti hivatal az út víz alatt levő részének feltöltését határozta el. Ez a munkálat most folyik s remélhetőleg mihamarabb befejezést nyer. Mire a gőzhajóforgalom megnyílik, a fürdő felőli semmi nehézség sem lesz a közlekedés lebonyolíthatóságának.

— **Füldőbiztos.** Tegnap tartották Almádi-ban a szállodák, vendéglők, fürdők stb. rendőrhatalósági vizsgálatát. — Az idei fürdőszезонban a fürdőbiztos teendőket dr. **Kőrössy Ferenc** veszprémi szolgabíró látja el.

— **Hősi halál.** **Bálint** János vinári r. kath. kántoránót a harctéren szerzett sebesülésében f. hó 12-én meghalt.

— **Polgári iskolai magántanulók figyelmébe.** Megtörtént több esetben, hogy a polgári iskolai magántanuló leányok a fiúiskolában kérték a vizsgálatra bocsátásukat. Saját érdekükben jobban teszik az érdekeltet, ha a jövőben leányiskolában való vizsgáztatást kérik, mert már nem egy esetben megtörtént, hogy a miniszter a kérelmeket ilyen intézetekbe utalta. Amiből az idő rövidsége miatt az a hátrány származott, hogy idejekorán nem tudták levizsgáztatni.

— **Adományok a Vörös Keresztnek.** Kislód község lakói plébánosuk buzgólkodására a székesfehérvári vörös kereszt pályaúdvári kirendeltség főnökségéhez a következő szeretetadományt küldték: 700 db. tojás, 30 liter zsír, 4 zsák burgonya, 2 zsák liszt, 1 zsák bab. Ez a szeretetadomány értékben megúti tavalyi adományukat, melyet ugyancsak hasonló célra gyűjtöttek. **Peter-Pál** napi gyűjtés helyett így módon iparkodnak segíteni. Ez a segítség jóval többet ér, mintha pénzt gyűjtöttek volna, mert legföljebb egyhatoda jött volna egybe.

— **Térzene.** Háziezredünk zenekara rövid fennállása óta igen szép haladást tett. Erre mutat az a tény is, hogy meghívják térzene tartására. Így újabbán arról értesülünk, hogy Almádi-ban a fürdőszезон alatt hetenként kétszer: szerdán és vasárnap délután az ő muzsikájuk gyönyörköd-teti a fürdőző közönséget.

— **A Vörös Kereszt Kislódön.** A magyar vörös kereszt fiókegylete Kislódön 72 rendes és 43 rendkívüli taggal megalakult. Az ujonnan szervezett egyesület választmányja az évenként esedékes tagsági díjakra azt határozta, hogy azok felét a háború tartama alatt a járási központ rendelkezésére bocsátja, másik felét a vörös kereszt intézőinek megfelelő, helyi érdekek szolgálatára tökéssíti.

— **Nem lesznek balatoni fürdővonatok.** A Délivásut üzemeltetése közli, hogy a balatoni fürdőforgalom közvetítése érdekében vasár- és ünnepnapokon, továbbá szombaton és ünnep előtti, valamint hétfőn és ünnep utáni napokon forgalomba helyezték 302., 203., 218 és 211. sz. vonatok egyelőre nem fognak közlekedni.

— **A polgári iskolai hittanórák.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter az államalg segélyezett felső nép- és polgári iskoláknál működő hitoktatók óraszámait egységesen akarja megállapítani és ehhez képest a díjazásukat is egységesen akarja tenni. Ezért utasította a megfelelő iskolák igazgatóit, hogy az ott működő hitoktatókról, óraszámukról és díjazásukról a szükséges kimutatást szeptember 30-ig terjesszék fel. Az állami segélyezett felső nép- és polgári iskolák közül ez az intézkedés csak azokra vonatkozik, melyeknél a költségvetés hiányát az államkincstár utalványozza.

— **Uj megálló a Délivásuton.** A Balatoni Szövetség a Délivásut mentén, Fokszabadi község határában épülő gyermekszínházatornánál megállóhelyt óhajt létesíteni. A Délivásut üzemeltetése a kérelmet teljesíti s mire ez a már nagy arányokban mutatkozó szép telep elkészül, a vasuti megállóhely is át lesz adva rendelkezésének.

— **Tanítóözevgyek.** Mindazok a nyugdíjat élvező tanítóözevgyek, kiknek a vallás- és közoktatásügyi miniszter évi állámsegélyt szokott kiutalni, kérvényezik ne most, hanem dec. 15- és 30-ika között nyújtsák be, mert a kir. tanfelügyelőség csak akkor terjesztheti fel a miniszternek.

— **Időszaki postahivatal.** Balatonaliga és Balatonvilágosi fürdőtelepeken az időszaki postai és távbeszélő hivatal f. hó 15-én megkezdik működését.

— **Szegény gyermekek tankönyve.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter az iskolák vezetői után felkéri a jobb módú szülőket, hogy gyermekeik elhasznált iskolakönyveit ne dobják félre, avagy olcsó áron ne adják el. Nagyobb jótélményt gyakorolnának vele, ha szegényorsu gyermekeknek további használatra átengedik.

— **Szerencsétlenség fegyverrel.** **Vida** Antal veszprémi fésűszolgálegyere **Nask** Antal gazdájuk vadászfegyverét, melyről azt hitte, hogy töl-

tellen, tréfálkozva ráemelt és elcsettentette. — A fegyver azonban töltve volt s a lövés talált, még pedig oly szerencsétlenül, hogy a sértett néhány perc alatt meghalt. A vizsgálat megindult s bizonylat nemcsak az ellen folyik, aki gondatlan-ságból másnak életét kioltotta, hanem a fegyver gondatlan tulajdonosa ellen is, aki fegyverében a töltést bennhagyta s azt jobban nem őrizte.

— **Tanítók figyelmébe.** Hittfelkezei tanítók előléptetésükre irányuló kérvényeiket ne a kir. tanfelügyelőség címére, hanem egyenesen a köz- igazgatási bizottsághoz küldjék. Így ügyük sokkal gyorsabban nyer elintéztést.

— **Balaton-Dráva-csatorna.** A nagykanizsai kereskedők legutóbbi közgyűlésükből mozgalmat indítanak a Balaton-Mura-csatorna megvalósítása érdekében. Ez a csatorna mindenkora szabályozná a Balaton vízbőségét s egyuttal Nagykanizsa vízvezetékének s csatornázásának ügyét is hatáshatos szolgálna. Ebből a gyűlésből köz- tudomásul jutott, hogy a Balaton-Mura-csatorna összes tervei s költségvetései készen vannak s a kiépítést **Balás** Béla balatoni kormánybiztos nagy ambícióval szorgalmazza.

— **Elmaradó tanfolyamok.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter közölte a tanfelügyelőség- gel, hogy az iparostanonciskolákban tanításra jogosító tanfolyamot nem engedélyez. Ugyancsak háború idejére elmaradnak a szokásos mezőgazdasági, borászati és méhészeti tanfolyamok is.

— **A cigányok foglalkoztatása.** Jeleztük mult számunkban, hogy a veszprémi járásban 40 cigányt szedtek össze, 18 férfit és 22 nőt. Valamennyit beoltották himlő ellen. Egy közülük tüdővésztes, egyéb fertőző beteg nem volt. 18—50 év között népfelkölői szolgálatra alkalmas és köteles- férfi egy sincs. Lovuk nem volt, mindössze két szekérrel rendelkeztek. Kijelölt tartózkodási helyük Öskü 7, Várpalota 12, Szentgál 13. Nyolc idegen vármegyében bírván illetőséggel, oda toloncolták. Mezőgazdasági munkával foglalkoztatják őket.

— **A történelmi képek.** Az iskolai történelmi képek már hosszabb idő óta beérkeztek a tanfel- ügyelőségre, ahol az egyes iskolák átvehetik őket. Ámbár közzétette a hivatal e körülményt, mégis még van több iskola, mely a képeket nem vitette el. A tanfelügyelőség nyomosan felhívja az ille- tőket, hogy a képeket mielőbb vigyék el.

— **Szokatlan időjárás.** A hét elején csipős idő jarta, ami a hőmérőn is mutatkozott, amely 11—13 fokra szállott alá. A hűvös idő bizonyos következményekkel járt. Amint u. is értesülünk ezekben a napokban Csehbányán úgy lehűlt a levegő, hogy gyenge fagy alakjában a veteménye- ken mutatta erejét. Fialat falevelek, bab, paradicsom és egyéb korai vetemények gyenge fagy- kárt szenvedtek.

— **Zöldsegtérmeles melegített földön.** A drezdai technikai főiskolán tavaly érdekes kísér- letet tettek a föld mesterséges melegítésével és mi- után a kísérletek szép eredménnyel jártak: az idén a mesterségesen melegített talajon burgonyát, sőt kelkáposztát, árpat, répát és kukoricát is termeltek. Megállapítható, hogy a mesterségesen melegített földön a termény gyorsabban nő, mint például a szomszédságában, nem melegített talajon és alapos a remény, hogy az idén még második burgonya- szedésre is kerül a sor.

— **Az 1900-as 20 koronás bankjegyeket bevonják.** Olvasóink figyelmébe ajánljuk, hogy vörös színű, 1900. március 30-án kibocsájtott 20 koronás bankjegyeket június 30-án bevonják s azután már nem váltják be többé a bankok. Akik ily bankjegyekkel rendelkeznek, saját érdekükben váltásuk be ezeket a papírpénzeket.

— **Aratás után vonulnak be az uj tau- glihok.** Megkezdődött a B. alsótalju népfelkölök sorozása. Sok találgatásra ad okot, hogy mikor hívják be őket. A most besorozandó népfelkölök bevonulására, hacsak váratlan körülmények nem jönnek közbe, augusztus második felében bocsájt- ják ki a hirdetőnyelveket, amikor már az összes aratási szükségmunkákat elvégezték az országban. A 38—50 éves B. alsótalju népfelkölök leg- korábban szeptember hó 12-én kezdik szemle elé állítani. Lehet azonban, hogy az orosz offenzíva ezt a tervet megváltoztatja és még hamarabb kerül a sor sorozására.

— **A szőlőgazdáknak s a harctéren a katonáknak nagy lesz az öröme,** mert bőven terem bor és gyümölcs, amióta „Permoszpor“-ral permetezik a szőlőket és a gyümölcsfákat. Uta- lunk lapunk 5-ik oldalán lévő hirdetésre.

Veszprém r. t. város polgármesterétől.

8957/1916. szám.

Árlejtési hirdetés.

Veszprém város tanácsának megbízása folytán köztudomásra hozom, hogy a városi épület föld- szintjén, a kapubejárattól jobbkéz felől levő, jelenleg ifj. **Deutsch** Lázló által bérelt bérletheziség folyó évi november hó 1-től kezdődően bérbe fog adni.

A bérleti időtartama hat esztendő. A bérli kö- telek a beígérendő bérösszegegen felül az üzletheziség portálját a Winter-féle üzletheziség portáljának meg- felelő jellegben saját költségén átalakítani. Az átala- kítást azonban csak a háború befejezte után kell megtenni. Ha a hat évi bérleti idő lejártával az üzlet- heziség más bérliének adnaték bérbe, a portály át- alakított bérli az átalakítási költségek egyneved részét, de legfeljebb 1500 koronát a várostól vissza fogja kapni.

Az üzletheziséghez jelenleg hozzászátolt a vá- rosház udvarára néző ablakkal ellátott kishelyiség a a bérlethez hozzátartozni nem fog.

Az üzletheziség után járó vízdíjat, gyalogjáró tisztítási és egyéb illetéket a bérli a bérösszegegen felül viselni köteles.

Felhivom mindazokat, akik ezen üzletheziséget bérbevenni kívánják, hogy zárt írásbeli ajánlatukat a városi tanácshoz címezve f. évi július hó 8-ik napjá- nak déli 12 órájáig a polgármesteri hivatal iktatójába adják be. A bérlietnek fei kell tünetni, hogy az a **Deutsch**-féle üzletheziség bérletére vonatkozó aján- latot tartalmazz.

A városi tanács fönntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlati összeg nagyságára való tekintet nélkül szabadon válasszathasson, uj árlejtést vagy árverést írthasson ki, vagy a bérbe- adás iránt más módon intézkedjék.

Veszprém r. t. város tanácsának 1916. június 21-én tartott üléséből.

Dr. Komjáthy László,
polgármester.

A háboru krónikája.

Június 18. Volhíniában a Lipa mellett, Lokacy körül, valamint a Stochod—Styr-szakaszon újabb elkeseredett harc folyik. — Az olaszok az Isonzó- és a Dolomit-harcvonalon újabb támadásokat in- dítottak állásaink ellen. De minden támadásukat és próbálkozásukat vitéz katonáink megthiúsították. — A délkeleti harctéren változatlan a helyzet. — A Maas- területen a tüzéségi tevékenység állandóan jelen- tékeny. A Vogezekben jelentékeny veszteséget okoztak a németek az ellenségnek.

Június 19. Nagy ellenséges tulerő támadása következtében föl kellett adnunk Csernovicot. Minden más helyen kudarc érte az ellenséget. A Stripa és a Styr mentén visszavertük a támadókat. Vol- hiniában csapataink tért nyertek és visszaverték az orosz ellentámadásokat. A Turia-szakaszon a németek több ezer oroszot fogtak el. — Az olaszok ismét több helyen támadással próbálkoztak meg, de minden próbálkozásuk kudarcukkal végződött. — A Maasról balra gyalogsági harc folyt. A folyótól jobbra megthiúsult egy több órás előkészítő tüze- léssel bevezetett erős francia támadás.

Június 20. Bukovinában és Kelet-Galiciában nem történt nevezetesebb esemény. A kaposvári 44-es bakák a galíciai határon rettenetes erejű támadást vertek vissza és súlyos veszteségek okoz- tak a támadóknak. Az oroszokat a harctér minden helyén visszavertük. A Stochod felső folyásánál tért nyertünk. — Tegnap este az olaszok a tenger és a Monte dei Busi közt levő hadállásaink ellen ujra igen heves tüzelest indítottak. A Doberdó- fensík északi szakaszán élénk aknavető- és kézi- gránát-harc fejlődött ki. A Brenta és Astico közt levő harc vonalon csapataink ujra visszaverték az olaszok számos előretörését. A legutóbbi harcok- ban több mint 700 olaszt, közte 25 tisztet fogtunk el, hét géppuskát és egy aknavetőt zsákmányoltunk. — A Maas mindkét partján nagy tüzéségi harcok vannak. A támadó franciákat kudarc érte. Német repülők eredményes támadást intéztek francia vas- utak és hadigyárak ellen. — A Vojusa alsó folyá- sánál az utóbbi napokban tüzéségi harc folyt.

Június 21. Bukovinában az ellenség tért nyert; átkelt a Szerethen. Galiciában nincs nevezetesebb esemény. Volhíniában elkeseredett harc folyik. Az ellenséget több helyen nagy veszteséggel visszavertük. Gruziánnál, ahol az ellenség nagy erővel negyedszer intéz támadást, még folyik a harc. — Az olaszok hivatalos jelentése beismeri, hogy az orosz támadás nem változtatott a mi támadó tervünkön. Támadásunk tovább tart. Az ellenség

erősítése nem jár sikerrel. — A nyugati harc-
térén a helyzet általában változatlan. — A Vojusa
alsó folyása mentén Ferasnál csatározás folyik.

Június 22. Volhíniában sikeres harcunk van
a nagy orosz tömegekkel. Csapatunk Graziatyn-
nál visszaverték az ellenség negyedik tömegtáma-
dását is mindenütt tért nyertünk és előrenyomul-
tunk. — Az olasz harctérén a helyzet változatlan.
— Az ellenség itt-ott támadni próbál. Támadását
súlyos veszteségével mindenütt visszaverjük. —
A nyugati harctér különböző pontjain a belga-
francia határ és az Oise között élénk tűzérési,
aknaharc és repülőtevékenység folyt. — A Vojusa
alsó folyásánál az olaszokat tűzsergünk tüzelése
a ferasi hidfő feladására kényszerítette. A olaszok
védőműveit szétromboltuk és nagymennyiségű erő-
dítő anyagot zsákmányoltunk.

Június 23. Tegnap Gurahumornál vissza-
vertük az oroszok támadásait. Egyébként a Dnyesz-
tertől délre nincs nevezetesebb esemény. Viszni-
ovciktól nyugatra az ellenség újra nagy haderővel
támadott. Burkanovnál csapatunk az oroszok éj-
szakai támadásait verték vissza. A Volhíniában
harcoló szövetséges haderő Gorohovtól északra,
a Lokaci—Kiszielin-vonaltól keletre, valamint So-
kulnál további haladást ért el. — Az olasz és a
délkeleti harctérén nincs nevezetesebb esemény. —
A Maastól keletre gyalogsági harc fejlődött ki.
Német repülőraj tegnap reggel megtámadta a
Maas-völgyben Verduntól délre csapatokkal meg-
szállított helyeket, ma reggel pedig a revignyi vasúti
telepeket és az ottani csapattáborokat.

A Közgazdasági Bank és Takarékpénztár Veszprémben

állandó betétek után

4 1/2 %

kamatot fizet, s az intézet fizeti
a tőkekamat-adót is.

Az iskolai kirándulások, a tanítás
és nevelés szolgálatában.

Irta: Berényi Ferenc.

X.

Ezeknek tárgyalásakor, a kirándulásokról,
mint a tanítás nélkülözhetetlen eszközéről szól-
tunk. És ez így is van. De viszont nem jelenti
ez azt, hogy minduntalan kirándulásokat rendez-
zünk. A tanítás menetét nem szabad gyakran ilyen
rendkívüli alkalmakkal megszakítani, mert ezek
mindig kizökkentik a tanulókat a rendes hangul-
tából s mindig eltart egy ideig, míg ismét lecsil-
lapodnak a felzaklatott kedélyek. Tehát a kirán-
dulásokat mellőzni ép oly hiba, mint tulságos
sokat rendezni. Meg kell tehát keresni az arany
középutat, hogy ezek tényleg a tanítást előmoz-
dítsák, mert hisz azért rendezzük őket.

S meg is lehet találni. Ha egész pontosan,
szám szerint nem is lehet meghatározni, hogy
mennyi legyen a kirándulások száma, mégis szük-

séges, hogy a tanító már a tananyag beosztása-
kor, tájékoztassa magát arról, hány kirándulást
fog az iskola év folyamán rendezni. Nagyon el-
térőleg volna annak a tanítónak az eljárása, aki
a kirándulásokat — mondhatjuk — ötletszerűen
akarná rendezni, vagyis anélkül, hogy magát előre
tájékoztatta volna. Kétszeres hiba ez! S pedig,
először az egész tanítást megzavarná, de az ilyen
kirándulás teljesen eredménytelen is lehet.

Mert tegyük fel, hogy a tanítónak eszébe
jutna kirándulni a gyermekekkel s a többek közt
a kikericszet akarja nekik megmutatni. Mivel azonban
ez nem volt előre tervezett kirándulás, sőt talán
a tanító még azt sem nézte meg előre, hogy fog-e
ő ott kikericszet találni, nagyon könnyen megtör-
ténhetik, hogy amiért ő tulajdonképpen ment azt
nem talál. Természetes, hogy hivatásának elő egyént
az ilyen dolog bánt; igaz, hogy annál ez elő sem
fordul. Pedig ugyanannyi fáradtsággal, ezt a nem
éppen kedvező dolgot el lehet kerülni. Hisz tud-
juk, hogy az Isten végtelen bölcsességéből a ter-
mészetben mindennek megvan az időbeli s térbeli
helye. Így pl. minden évszakra megvan a maga
növénye. Azért a legeszszerűbb dolog, ha a ki-
rándulásoka évszakok szerint csoportosítjuk, hogy
t. i. az ősnek, télnek s a tavasznak, külön-külön
meglegyenek a kirándulásai. Vegyük ezen évsza-
kokat sorba, hogy mindenikben mennyi legyen a
kirándulások száma. — Tárgyalásom ezen része
III—VI. összevont osztályra vonatkozik.

Az iskolaévben az ős az évszak, amikor
legkevesebbet végezhetünk az egyes tantárgyakból.
Mert a munkát rendszeresen csak októberben lehet
elkezdeni; hozzávéve még azt, hogy a gyermek
eleinte nehezen szokik hozzá az iskolai ren-
dezhöz; kevésbé tanácsos tehát mindjárt a tanítás ren-
des menetét iskolai kirándulásokkal megszakítani.

Három kirándulás összfel elég. S pedig első
alkalommal megismertetjük észak, kelet, dél, nyugat
fogalmát, ugyancsak akkor tárgyaljuk a mezei
mustárt s ezzel kapcsolatban a növény részeit.
Második alkalommal: síkság, domb, hegy, völgy,
forrás, patak fogalmát s ezzel kapcsolatban a fa,
bokor közti különbséget. Ugyancsak ekkor tár-
gyaljuk az őszi kikericszet. A harmadik kirándulást
tisztán a gazdaságtannak szenteljük. Az őszi ki-
rándulások tartása nem ütközik semmi nehézségbe.
Nézzük most a téli kirándulásokat.

Veszprém r. t. város polgármesterétől.

9122/1916. szám.

Hirdetés.

Közhirre teszem, hogy a városi hatóság által
minden csütörtökön, szombaton és
vasárnap

közélelmezésre bocsájtott marhahús ára 1916. évi
június hó 22-től kezdve a következőben állapít-
tatott meg:

	Kilogrammonként
1. Elsőrendű marhahús	8 K — f.
2. Másodrendű marhahús	7 K 60 f.

Veszprém, 1916. június 19.

Dr. Komjáthy,
polgármester.

Járványos betegségek ellen legjobb óvszer a

KRONDORFI természetes savanyúvíz

bor, pezsgőhöz legjobb ital.

Főraktár: REININGER DEZSÓ, Veszprém.

Veszprém rend. tan. város polgármesterétől.

9030/1916. szám.

Hirdetés.

Veszprémvármegye alispánja 12835/1916. sz.
közrendeletével a szalonnaért, sertéshusért és az
összes sertéshuskészítményekért, a mészárosok és
hentesek által, mint termelők által, továbbá a vi-
szontelárusító fűszer-, vagy csemegekereskedők
által követelhető legmagasabb árakat 1916. évi
június hó 16-tól 1916. évi július hó 15-ig be-
zárólag a következőkben állapította meg:

	Kilogrammonként
1. Sertéshus szalonnával	7 K 20 f.
2. Sertéshus szalonna nélkül	7 " 20 "
3. I. rendű sertéshus (comb, pecsenye, karaj)	8 " — "
4. II. rendű sertéshus	7 " 20 "
5. Friss szalonna bőrrel	8 " 60 "
6. Friss szalonna bőr nélkül	9 " — "
7. Friss hasa szalonna	7 " 20 "
8. Szalonna füstölt	12 " — "
9. Szalonna paprikás	12 " — "
10. Szalonna főzött	12 " — "
11. Olvasztott disznózsír	10 " — "
12. Háj és egyéb olvasztatlan nyers disznózsír	9 " 40 "
13. Bélzsír	6 " — "
14. Sonka nyers	9 " — "
15. Sonka főzött	14 " — "
16. Sonka füstölt	12 " — "
17. Kolbász nyers	8 " — "
18. Kolbász füstölt	10 " — "
19. Füstölt hus	10 " — "

Ezen ármegállapítást közhirre teszem
azzal a figyelmeztetéssel, hogy az említett
fogyasztási cikkeket az abban megjelölt időn
belül, az abban megjelölt maximális áraknál
drágábban árusítani tilos.

Aki a tilalmat megszegi, vagy a tilalomban
ütköző ügyet megkötésénél bármilyen módon közre-
működik, amennyiben a cselekménye súlyosabb
büntető rendelkezés alá nem esik, a m. kir. mi-
niszterium által 4291/1915. M. E. szám alatt ki-
adott rendelet 9. §-a alapján kihágást követ el és
1914. évi L. t. c. 9. §-a értelmében két hónapig
terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető
pénzbüntetéssel büntetendő.

Veszprém, 1916. június 19.

Dr. Komjáthy,
polgármester.

Tüzifa

ab erdő eladásra, kedvező
árban nagyobb mennyiség
kerestetik. Cim a kiadóhivatalban
E. U. alatt megtudható.

Szőlőgazdák figyelmébe!

A „Peronoszpört“ évek óta használják a szőlőgazdák. A „Peronoszpört“ összetétele kitünő eredményt mutatott föl. A legeelőkelőbb szőlőbirtokosok ajánlják. Rengeteg elismerő levél és sürgöny bárkinek rendelkezésére állanak. Egy kiló „Peronoszpört“ kell 100 liter vízhez. Egy kiló „Peronoszpört“ ab Budapest 1 korona 50 fillér. — Használati utasítással. — Legkisebb szállítmányt 5 kilós csomagokban utánvét mellett :: szállít:

a „PERONOSZPÖR“ Vezérképviselőt Budapest, VII., Damjanics-utca 30. sz.

Egyedül a „PERONOSZPÖR“
helyettesíti a rézgálicot. :: ::

Anyakönyvi kivonat.

— 1916. június 9-től 1916. június 20-ig —

Születés.

Farkas Lajos államvasuti mozdonyfűtő és Pölöskei Erzsébet leánya Irma, ágh. ev. — Csóka János városi kertész és Liptai Anna fia Lajos, r. kath. — Dr. Tenzlinger József kir. ügyész és Vaszary Erzsébet leánya Éva Mária Erzsébet, r. kath.

Halálozás.

Özv. Horváth Józsefné Csitó Rozália napszámosnő 78 éves, r. kath. — Bossányi József nyugalmazott kir. törvényszéki jegyző 87 éves, r. kath. — Rosler József 7 éves, r. kath.

Házasság.

Zsoldos Gyula László Pál pénzügyi számtiszt 24 éves, r. kath. és Gutai Ilona 17 éves r. kath. — Markstein József csizmadia iparos 40 éves, r. kath. és Erdősi Katalin Mária özv. magánzónő 49 éves, r. kath.

Fogászati műteremVeszprém, Rakóczi-ter 22. sz. Telefon 49. interurbán**Wellner Gyula**

regi jóhírű fogászati műterme. Rendelkezésre áll az összes fogászatba vágó műveletekre.

**Foghuzás, fogtömés,
műfogak, fogsorok.**

A szájpádlás nélküli műfogak speciális készítője.

Számítalan elismerő levél.

Tanítóknak kedvezmény.

Bakos Kálmán

fűszer-, csemege- és gyarmatáru-kereskedő, ásványviz. nagy raktára
VESZPRÉM.

Telefon 55. Sörgözy Bakos kereskedő Veszprém.

Tavaszi idényre

az összes gyógy- és ásványvizek friss töltésben megérkeztek ::

Mohai Ágnes, Rohitsi templom és Styria, Salvator, Gieshübler, Bikszádi, Selters, Borszéki, Karlsbadi, Csizi, Répáti, Billini, Marienbadi, Mühlbrunn Sprudel, Schlossbrunn, Málnási Siculia és Mária, Parádi kénes és Arzén, Prebtaui, Guber, Igmándi és Ferenc József keserűviz Főraktára Veszprém és vidéke részére

a szt. Lukács Kristályviznek, árak patent porcellándugós üveggel együtt:

90 fill. 84 fill. 76 fill. 50 fill.

2 lit. 1½ lit. 1 lit. ¾ lit.

**Finom hentesárak,
sajtók, déligyümölcsök, korai főzelékek. Bor, pezsgő, likőrök**

Hus-, gyümölcs-, főzelékkonzervek

Gerbaud (Kugler) raktára

Linoleumok és padlóbeeresztő szerek

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészítő
VESZPRÉMBEN
Ostromlépcső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig — pneumatikai rendszer szerint. ORGONÁK átalakítását és hangolását jutányos árban számítom. Iskolák részére HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben készítek. ZONGORÁK javítását és hangolását úgy helyben, mint vidéken a lehető legrövidebb idő alatt eszközölök.

HIRDETÉSEK

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Alapított 1894-ben

Villanyerőre berendezve

Egyházmegyei Könyvnyomda

Készít a legrövidebb idő alatt és raktáron tart:

KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig minden néven nevezendő

ugymint: röpiratok, füzetek, könyvek, folyóiratok, árjegyzékek, körlevelek, hirdetések, sajragszók, évi jelentések, mérlegek, kimutatások, gyászlapok, rovatolt táblázatok, névjegyek, meghívók, eljegyzési és esketési tudósítások, azamlak, címkék, stb. stb., jutányos árakon számítva.

plébánia-hivatalok és iskolák részére szükséges mindenféle

HIVATALOS NYOMTATVÁNYT

melyek tetszés szerint fűzve vagy bekötve szállíttatnak. Hivatalos levelepapírok és borítékok, okmányborítékok mindenféle alakban és színben. Egy és négyvonalas csinos vizsgálópapírok, tetszés szerinti mennyiségben. — Kaphatók a legjobb minőségű fehér irodalmi, ugyancsak fogalmazópapírok.

Postai megrendelések azonnal elintéztetnek.

Telefon 61

Veszprémben

Telefon 61